

Nr 11

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande utgifterna för budgetåret 1967/68 inom inrikesdepartementets verksamhetsområde jämte i ämnet väckta motioner.

(3:e avd.)

DRIFTBUDGETEN

Elfte huvudtiteln

Arbetsmarknad m. m.

1:o) Arbetsdomstolen: Avlöningar. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag i propositionen nr 1 (bilaga 13, punkt C 1, s. 41), vilket innebär en höjning av anslaget med 46 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Arbetsdomstolen: Avlöningar* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 361 000 kr.

2:o) Arbetsdomstolen: Omkostnader. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 2, s. 42), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Arbetsdomstolen: Omkostnader* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 34 000 kr.

3:o) Statens förlikningsmannaexpedition: Avlöningar. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 3, s. 42—47), vilket bl. a. innebär ny anslagsrubrik, och utan erinran mot vad departementschefen i övrigt anfört, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att på personalförteckning för statens förlikningsmannaexpedition föra upp en tjänst som byråchef i Cr 1,

b) till *Statens förlikningsmannaexpedition: Avlöningar* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 390 000 kr.

4:o) Statens förlikningsmannarexpedition: Omkostnader. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 4, s. 47), vilket bl. a. innebär ny anslagsrubrik, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens förlikningsmannarexpedition: Omkostnader* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 35 000 kr.

5:o) Arbetsmarknadsstyrelsen: Avlöningar. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 5, s. 47—54), vilket innebär en ökning av anslaget med 1 908 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Arbetsmarknadsstyrelsen: Avlöningar* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 16 730 000 kr.

6:o) Arbetsmarknadsstyrelsen: Omkostnader. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 6, s. 54) vilket innebär en ökning av anslaget med 660 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Arbetsmarknadsstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 5 120 000 kr.

7:o) Arbetsförmedlingen: Avlöningar. Kungl. Maj:t har (punkt C 7, s. 55—61) föreslagit riksdagen att till Arbetsförmedlingen: Avlöningar för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 80 035 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 72 240 000 kr.

I förevarande sammanhang har utskottet behandlat följande motioner, nämligen

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Harald Pettersson m. fl.* (I: 521) och den andra inom andra kammaren av herrar *Antonsson* och *Dahlgren* (II: 641), i vilka hemställts att riksdagen måtte 1) i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla a) att särskild arbetsförmedlingsverksamhet för pensionärer måtte bedrivas i enlighet med vad i motionerna anförts och b) att försöksverksamhet måtte bedrivas inom den statliga sektorn i syfte att klarlägga problem och förutsättningar vid mera omfattande anställning av pensionärer inom den statliga verksamheten samt 2) beakta vad i motionerna i övrigt anförts,

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Bengtson* och *Dahlén* (I: 202) och den andra inom andra kammaren av herrar *Ohlin* och *Hedlund* (II: 262), i vilka motionärerna under åberopande av innehållet i de likalydande motionerna I: 201 och II: 261 hemställt — såvitt nu är i fråga — att riksdagen måtte anslå medel för in-

rättande av 10 tjänster som inspektörer inom arbetsvården och därför till Arbetsförmedlingen: Avlöningar för budgetåret 1967/68 under elfte huvudtiteln anvisa ett i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag med 317 500 kr. förhöjt förslagsanslag av 80 352 500 kr.,

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Dahlén m. fl.* (I: 279) och den andra inom andra kammaren av herr *Ohlin m. fl.* (II: 367), i vilka — såvitt nu är i fråga — hemställts att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära att Kungl. Maj:t med beaktande av motionernas synpunkter uppmärksammat följer utvecklingen på arbetsmarknaden och vid behov framlägger förslag om nya tjänster för förmedlingsverksamhet, yrkesvägledning och arbetsvård,

dels ock en inom första kammaren av herr *Nils-Eric Gustafsson* väckt motion (I: 678), vari hemställts att riksdagen måtte anvisa medel för inrättande av ytterligare en tjänst som byrådirektör vid länsarbetsnämnden i Västerbotten och således under elfte huvudtiteln till Arbetsförmedlingen: Avlöningar för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 80 085 000 kr.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till motionerna II: 641, II: 262 och II: 261, II: 367 samt I: 678.

Utskottet. Den i motionerna I: 521 och II: 641 uttryckta meningen, att pensionärernas möjligheter att göra en arbetsinsats bör underlättas, delas av utskottet. Arbetsförmedlingens möjligheter att verka i sådant syfte är emellertid så tillgodosedda, att någon särskild förmedlingsverksamhet för pensionärer inte bedöms erforderlig. Likaledes förutsätter utskottet, att de statliga myndigheterna som arbetsgivare beaktar vad utskottet anfört. Motionerna bör därför inte föranleda någon riksdagens åtgärd.

I motionerna I: 202 och II: 262 föreslås en ytterligare förstärkning av arbetsvården genom medel för 10 tjänster som inspektörer. 1966 års riksdag godtog riktlinjer för utbyggnaden av personalorganisationen enligt vilka även den successiva förstärkningen av arbetsvårdens resurser skulle fortsätta. Kungl. Maj:ts förslag innebär ett fullföljande av dessa riktlinjer inom ramen för de tillgängliga resurserna. Härigenom har arbetsvårdens personal mer än fördubblats under 1960-talet. Utskottet avstyrker motionerna.

Utskottet anser inte yrkandet i motionerna I: 279 och II: 367, såvitt nu är i fråga, påkalla någon riksdagens åtgärd.

Dispositionen av avlöningsanslaget bör enligt 1966 års riksdags beslut bestämmas av Kungl. Maj:t. Motionen I: 678 avstyrkes därför.

Utskottet, som inte funnit anledning till erinran mot vad departementschefen i övrigt anfört, hemställer med åberopande av det anförda,

I. att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag ävensom med avslag å motionerna I: 202 och II: 262 samt I: 678, de båda förstnämnda motionerna såvitt nu är i fråga,

till *Arbetsförmedlingen: Avlöningar* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 80 035 000 kr.;

II. att motionerna I: 521 och II: 641 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

III. att motionerna I: 279 och II: 367, såvitt de avser skrivelse om nya tjänster, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

8:o) *Arbetsförmedlingen: Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 8, s. 61 o. 62) vilket innebär en ökning av anslaget med 3 450 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Arbetsförmedlingen: Omkostnader* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 22 420 000 kr.

9:o) *Vissa sysselsättningsfrämjande åtgärder för handikappade m. fl.* Kungl. Maj:t har (punkt C 10, s. 69—74) föreslagit riksdagen att till *Vissa sysselsättningsfrämjande åtgärder för handikappade m. fl.* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 190 milj. kr., därav förslagsvis 30 milj. kr. att avräknas mot automobilskattemedlen.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 155 milj. kr., därav förslagsvis 30 milj. kr. att avräknas mot automobilskattemedlen.

I förevarande sammanhang har utskottet haft till behandling

dels de under punkten 7 nämnda motionerna I: 202 av herrar *Bengtson* och *Dahlén* samt II: 262 av herrar *Ohlin* och *Hedlund*, i vilka under åberopande av likalydande motionerna I: 201 och II: 261 hemställts, såvitt nu är i fråga, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära förslag om förbältrade bestämmelser för näringshjälpen, innebärande att de särskilda räntebärande lån som utgår som komplement till näringshjälpen skall kunna beviljas även andra företag än kioskföretag i de fall lån från företagareföreningarna inte kan utgå,

dels de under punkten 7 nämnda motionerna I: 279 av herr *Dahlén m. fl.* och II: 367 av herr *Ohlin m. fl.*, i vilka, såvitt nu är i fråga, hemställts att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära förslag om en utvidgning av försöksverksamheten med näringshjälp till två eller flera handikappade som gemensamt startar ett företag till att omfatta även ensamstående kvinnor som på grund av ålder eller lokal bundenhet är svårplacerade på arbetsmarknaden,

dels ock en inom andra kammaren av herr *Rimmerfors m. fl.* väckt motion (II: 513), vari föreslås att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t må

hemställa att frågan om de handikappades mopedbilar utreds, exempelvis genom den sittande handikapputredningen.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till motionerna II: 262 och II: 261, II: 367 samt II: 513.

Utskottet. I motionerna I: 202 och II: 262 förordas att riksdagen hos Kungl. Maj:t begär förslag att de näringshjälpen kompletterande lånen får utgå inte enbart för kioskrörelse utan även i övriga fall då lån inte kan utgå från företagareförening. Vid behandling av ett motsvarande yrkande i motioner vid 1966 års riksdag fann utskottet (SU 1966: 107) att det kunde finnas skäl att ytterligare överväga förslaget, eventuellt inom handikapputredningen. Riksdagen beslöt att i skrivelse till Kungl. Maj:t ge till känna vad utskottet sålunda anfört. Enligt vad utskottet erfarit har där- efter motionerna överlämnats till utredningen. Yrkandet bör därför, enligt utskottets mening, inte nu föranleda någon riksdagens åtgärd.

Fråga om utvidgning av försöksverksamheten med näringshjälp till handikappade som gemensamt startar ett företag till att omfatta även ensamstående, svärplacerade kvinnor tas upp i motionerna I: 279 och II: 367, där riksdagen föreslås begära förslag i ämnet från Kungl. Maj:t. Utskottet delar den av departementschefen uttryckta uppfattningen att erfarenheterna av den nyligen startade försöksverksamheten beträffande handikappade får avvaktas och förordar att motionsyrkandet inte måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

I motionen II: 513 förordas med hänvisning till i motionen anförda synpunkter att frågan om de handikappades mopedbilar utreds. Handikapputredningen har enligt sina direktiv bl. a. att företa en översyn av bestämmelserna om bidrag för invalidfordon och bör även uppmärksamma andra frågor rörande de handikappades resor och transporter. Utskottet förordar att motionen överlämnas till handikapputredningen och föreslår att detta bringas till Kungl. Maj:ts kännedom.

Utskottet, som inte funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag i vad de inte förut berörts, hemställer,

I. att riksdagen må till *Vissa sysselsättningsfrämjande åtgärder för handikappade m. fl.* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 190 000 000 kr., därav förslagsvis 30 000 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen;

II. att motionerna I: 202 och II: 262, såvitt de avser näringshjälpen kompletterande lån, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

III. att motionerna I: 279 och II: 367, såvitt de avser utvidgad försöksverksamhet med näringshjälp, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

IV. att riksdagen må i anledning av motionen II: 513 i skrivelse till Kungl. Maj:t ge till känna vad utskottet anfört beträffande de handikappades mopedbilar.

10:o) **Förläggningsbyggnader m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 11, s. 74 o. 75), vilket innebär en minskning av anslaget med 3 300 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Förläggningsbyggnader m. m.* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 22 700 000 kr.

11:o) **Kostnader för arbetsmarknadsstyrelsens förrådsverksamhet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 12, s. 75 o. 76), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kostnader för arbetsmarknadsstyrelsens förrådsverksamhet* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 kr.

12:o) **Bidrag till erkända arbetslöshetskassor.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 14, s. 81 o. 82), vilket innebär en ökning av anslaget med 5 milj. kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) till *Bidrag till erkända arbetslöshetskassor* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 90 000 000 kr.;

b) medge, att återstående medel av det på riksstaten för budgetåret 1960/61 senast uppförda reservationsanslaget *Särskilt stöd åt erkända arbetslöshetskassor* får disponeras under budgetåret 1967/68.

13:o) **Bidrag till anordnande av verkstäder för handikappade.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 15, s. 82—84), vilket bl. a. innebär en ökning av anslaget med 7 milj. kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) medge, att beslut om bidrag till anordnande av verkstäder för handikappade under budgetåret 1967/68 får meddelas intill ett belopp av 25 000 000 kr.;

b) till *Bidrag till anordnande av verkstäder för handikappade* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 10 000 000 kr.

14:o) **Bidrag till driften av verkstäder för handikappade.** Kungl. Maj:t har (punkt C 16, s. 84—88) föreslagit riksdagen att till Bidrag till driften av

verkstäder för handikappade för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 25,5 milj. kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 18,5 milj. kr.

I förevarande sammanhang har utskottet behandlat följande motioner, nämligen

dels en inom andra kammaren av herr *Andersson* i Luleå *m. fl.* väckt motion (II: 107), vari föreslagits att riksdagen beslutar uttala sig för genomförandet av ett enhetligt huvudmannaskap genom landstingskommunerna för de skyddade verkstäderna och övrig till dem anknuten verksamhet och att riksdagen i anledning härav i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om utarbetandet av erforderliga anvisningar,

dels ock en inom andra kammaren av herr *Rimmerfors* *m. fl.* väckt motion (II: 514), vari föreslagits att riksdagen måtte bemyndiga arbetsmarknadsstyrelsen att på försök använda statens anslag till s. k. halvskyddad verksamhet till bestridande av arbetsgivares extra kostnader för särskild service till synskadade med kvalificerad utbildning.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till motionerna.

Utskottet. Motionen II: 107 tar upp frågan om ett enhetligt huvudmannaskap genom landstingskommunerna för de skyddade verkstäderna m. m. Utskottet kan dela uppfattningen att en samordning av produktionen och en ökad samverkan på många håll skulle kunna ge väsentliga fördelar. Som även i motionen anförts har ett landstingets huvudmannaskap på vissa håll kommit till stånd. I andra områden pågår undersökningar och överläggningar om organisationen. Enligt utskottets mening kan de pågående undersökningarna komma att tillföra ytterligare synpunkter t. ex. om betydelsen av ett primärkommunalt engagemang. Utskottet anser därför att något riksdagens uttalande i frågan nu inte är lämpligt.

Departementschefen har i syfte att pröva vägar för att öka intresset inom näringslivet för den halvskyddade sysselsättningen förordat en försöksverksamhet med omläggning av bidragssystemet. Utskottet finner en sådan verksamhet angelägen och biträder förslaget.

I motionen II: 514 föreslås att medel från anslaget försöksvis får användas för att bestrida arbetsgivares extra kostnad för särskild service till synskadade i kvalificerad yrkesutövning. Utskottet erinrar om att bidrag nu kan utgå med halva kostnaden för erforderliga särskilda anordningar på arbetsplats för handikappad. Med hänsyn till att den nu förordade omläggningen av bidragssystemet även öppnar möjlighet att ge bidrag även om endast enstaka platser ställs till förfogande finner utskottet att motionens syfte till stor del tillgodosetts. Motionen bör därför inte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Utskottet, som ej har erinran mot anslagsberäkningen eller vad departementschefen i övrigt anför, hemställer,

I. att riksdagen må till *Bidrag till driften av verkstäder för handikappade* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 25 500 000 kr.;

II. att motionen II: 107 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

III. att motionen II: 514 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

15:o) **Omhändertagande av flyktingar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 18, s. 92 o. 93), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Omhändertagande av flyktingar* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 6 000 000 kr.

16:o) **Statens nämnd för arbetstagares uppfinningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 19, s. 93), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens nämnd för arbetstagares uppfinningar* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 9 000 kr.

17:o) **Anpassningsåtgärder för invandrare.** Kungl. Maj:t har (punkt C 20, s. 93—95) föreslagit riksdagen att till Anpassningsåtgärder för invandrare för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 1 milj. kr.

Något anslag under denna rubrik finns inte uppfört i gällande riksstat.

I förevarande sammanhang har utskottet behandlat följande motioner, nämligen

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Björk* och *Torsten Hansson* (I: 137) och den andra inom andra kammaren av herrar *Johansson* i Trollhättan och *Kellgren* (II: 175), i vilka föreslagits att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning av de principiella riktlinjerna för statsmakternas handlande i frågor berörande invandrande minoritetsgruppers strävan att bevara sin språkliga, kulturella och religiösa egenart,

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fru *Elvy Olsson* (I: 549) och den andra inom andra kammaren av herrar *Börjesson* i Falköping och *Gomér* (II: 683), i vilka hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om skyndsamt utredning i syfte att undersöka möjligheterna att av den överskjutande preliminära skatt som finländsk arbetskraft gått miste om bilda en fond för kulturella aktiviteter bland den finländska arbetskraften i Sverige.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till motionerna I: 137 och II: 683.

Utskottet har ingen erinran mot att ett nytt reservationsanslag tas upp och kan även godta medelsberäkningen.

Den år 1966 tillsatta arbetsgruppen för invandrarfrågor har till uppgift att kartlägga de problem som möter invandrarna och överväga åtgärder för att underlätta deras anpassning. Gruppen har föranstaltat om en särskild genomgång av hittillsvarande och pågående forskning på området samt om riktlinjer för vissa angelägna forskningsprojekt. 1964 års utlands- och internatskoleutredning har i augusti 1966 till statsrådet och chefen för ekklesiastikdepartementet överlämnat sitt betänkande Skolgång borta och hemma (SOU 1966: 55). I betänkandet som remissbehandlats har särskilt tagits upp frågor om inflyttade språkliga minoriteters samt religiösa minoriteters barns skolgång.

I motionerna I: 137 och II: 175 förordas en utredning av de principiella riktlinjerna för statsmakternas handlande i frågor berörande invandrande minoritetsgruppers strävan att bevara sin språkliga, kulturella och religiösa egenart. Som motionärerna angett är dessa problem komplicerade och kan enligt utskottets mening förtjäna att förutsättningslöst övervägas i god tid. Utskottet anser att frågan bör så noggrant som möjligt belysas genom kompletterande undersökningar eller särskild utredning, vilket, i anledning av motionerna, bör bringas till Kungl. Maj:ts kännedom.

Utredning om en med särskilda medel finansierad fond för kulturella aktiviteter bland den finländska arbetskraften i Sverige har förordats i motionerna I: 549 och II: 683. Utskottet anser att medlen och ändamålen för stödet till skilda invandrargrupper bör avvägas i ett sammanhang. Principerna för denna avvägning får förutsättas belysta genom pågående undersökningar och det ytterligare utredningsmaterial som Kungl. Maj:t i enlighet med vad utskottet förut anfört kan komma att föranstalta om. Utskottet avstyrker motionerna.

Utskottet hemställer,

I. att riksdagen må till *Anpassningsåtgärder för invandrare* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 000 kr.;

II. att riksdagen må i anledning av motionerna I: 137 och II: 175 i skrivelse till Kungl. Maj:t ge till känna vad utskottet anfört;

III. att motionerna I: 549 och II: 683 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Bostadsbyggande m. m.

18:o) Statens hyresråd: Avlöningar. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 5, s. 97 o. 98), vilket innebär en ökning av anslaget med 140 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens hyresråd: Avlöningar* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 990 000 kr.

19:o) Statens hyresråd: Omkostnader. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 6, s. 98), vilket innebär en ökning av anslaget med 6 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens hyresråd: Omkostnader* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 100 000 kr.

20:o) Statens nämnd för samlingslokaler. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 7, s. 98 o. 99), vilket innebär en ökning av anslaget med 10 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens nämnd för samlingslokaler* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 146 000 kr.

21:o) Rekonstruktionsbidrag till allmänna samlingslokaler. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 11, s. 100), vilket innebär en ökning av anslaget med 100 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Rekonstruktionsbidrag till allmänna samlingslokaler* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 300 000 kr.

Diverse

22:o) Statens utlänningskommission: Avlöningar. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt F 1, s. 125 o. 126), vilket innebär en höjning av anslaget med 564 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens utlänningskommission: Avlöningar* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 4 548 000 kr.

23:o) Statens utlänningskommission: Omkostnader. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt F 2, s. 126), vilket innebär en ökning av anslaget med 88 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens utlänningskommission: Omkostnader* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 430 000 kr.

24:o) Bidrag till bestridande av kostnader för vissa internationella kongresser i Sverige. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt F 4, s. 127), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till bestridande av kostnader för vissa internationella kongresser i Sverige* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 kr.

25:o) Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Slottsbyggnadernas delfond. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna F 5 och F 6, s. 127 o. 128) hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1967/68 såsom förslagsanslag anvisa

a) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Slottsbyggnadernas delfond* 90 000 kr.;

b) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* 34 545 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

Statens utlåningsfonder

26:o) Lånefonden för allmänna samlingslokaler. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt IV: 3, s. 134 o. 135) hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) medge att beslut om lån, som skall utgå från lånefonden för allmänna samlingslokaler, må beviljas intill 10 000 000 kr. under budgetåret 1967/68;

b) till *Lånefonden för allmänna samlingslokaler* för budgetåret 1967/68 anvisa ett investeringsanslag av 1 000 kr.

27:o) Uppskjutna frågor. Utskottet, som behandlat anslag under litt. A. Inrikesdepartementet i utlåtanden den 14 februari 1967 (nr 33 och 34) samt anslag under litt. E. Civilförsvaret m. m. jämte vissa därmed sammanhängande anslag på kapitalbudgeten i utlåtanden denna dag (nr 37 och 38), kommer senare att avge utlåtanden beträffande nedannämnda, av Kungl. Maj:t under följande littera och punkter framlagda förslag, nämligen

dels

litt. B. Överståthållarämbetet och landsstaten,
punkterna

F 3. Vissa kostnader i anledning av allmänna val, och

II: 1. Byggnadsarbeten för länsstyrelserna;

dels

punkterna

C 9. Allmänna beredskapsarbeten m. m.,

C 13. Omskolning m. m.,

C 17. Lokaliseringsbidrag, och

V: 1. Lokaliseringslån;

dels ock

punkterna

D 1. Bostadsstyrelsen: Avlöningar,

D 2. Bostadsstyrelsen: Omkostnader,

D 3. Länsbostadsnämnderna: Avlöningar,

D 4. Länsbostadsnämnderna: Omkostnader,

D 8. Rängebidrag,

D 9. Bidrag till viss bostadsförbättringsverksamhet,

D 10. Byggnadsforskning,

IV: 1. Lånefonden för bostadsbyggande,

IV: 2. Lånefonden för maskinanskaffning inom byggnadsindustrien, och

V: 2. Rängefria lån till bostadsbyggande;

vilket utskottet härmed får för riksdagen

anmäla.

Stockholm den 28 februari 1967

På statsutskottets vägnar:

GÖSTA BOHMAN

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet har närvarit

från f ö r s t a kammaren: herrar Näsström, Einar Persson, Virgin, Fritz Persson, Kaijser, fru Wallentheim, herrar Söderberg, Ottosson, Mårtensson, Bertil Petersson, Herbert Larsson, Edström, Thorsten Larsson, Karl-Erik Eriksson och Johan Olsson; samt

från a n d r a kammaren: herrar Bohman, Karlsson i Olofström, Blidfors, Eliasson i Sundborn, Mellqvist, fru Lewén-Eliasson, herrar Nihlfors, Bergman, Lindholm, Nelander, Fagerlund, Blomkvist, Nilsson i Tvärålund, Westberg och fröken Ljungberg.

Reservationer

1) vid *punkten 7* (Arbetsförmedlingen: Avlöningar)

a) av herrar *Edström, Thorsten Larsson, Karl-Erik Eriksson, Johan Olsson, Eliasson* i Sundborn, *Nihlfors, Nelander, Nilsson* i Tvärålund och *Westberg*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 202 och II: 262 i vad de avser ytterligare tjänster inom arbetsvården m. m., och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 3, som börjar med »I motionerna» och slutar med »avstyrker motionerna», bort ha följande lydelse:

»I motionerna I: 202 och II: 262 föreslås en ytterligare förstärkning av arbetsvården genom medel för 10 tjänster som inspektörer. Detta medför ett ökat medelsbehov med 317 500 kr. för nästa budgetår. Trots den uppbyggnad som skett av arbetsvården under senare år är målet ännu avlägset, att bereda varje människa oavsett handikapp möjlighet att utöva ett meningsfullt yrke. Behovet av en tillräcklig kader av kunnigt arbetsvårdsfolk är fortfarande stort. Utskottet anser, att en snabbare utbyggnad av arbetsvården än den av Kungl. Maj:t föreslagna är befogad och tillstyrker därför bifall till motionerna i denna del.»

dels ock utskottets hemställan under I. bort ha följande lydelse:

»I. att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag ävensom med bifall till motionerna I: 202 och II: 262, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, samt med avslag å motionen I: 678 till *Arbetsförmedlingen: Avlöningar* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 80 352 500 kr.;

b) av herrar *Edström, Karl-Erik Eriksson, Nihlfors, Nelander* och *Westberg*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 279 och II: 367 i vad de avser skrivelse till Kungl. Maj:t om åtgärder till följd av utvecklingen på arbetsmarknaden, och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 3, som börjar med »Utskottet anser» och slutar med »riksdagens åtgärd», bort ha följande lydelse:

»Enligt utskottets mening bör man — som framhålles i motionerna I: 279 och II: 367 — räkna med möjligheten att arbetsmarknaden utvecklas på ett mindre gynnsamt sätt och att i så fall behovet av nya tjänster ökas. Kungl. Maj:t bör vara uppmärksam härpå och förbereda åtgärder och i mån av behov skyndsamt framlägga förslag till riksdagen. Ökad personaltillgång kan komma att behövas inte minst för arbetskrävande och individuellt utformade insatser i syfte att hjälpa den rest av arbetslösa som kan komma att återstå sedan de vanligaste medlen utnyttjats. Enligt utskottets mening bör vad sålunda anförts bringas till Kungl. Maj:ts kännedom.»

dels ock utskottets hemställan under III. bort ha följande lydelse:

»III. att riksdagen må med bifall till motionerna I: 279 och II: 367, såvitt de avser nya tjänster, i skrivelse till Kungl. Maj:t ge till känna vad utskottet anført.»

2) vid *punkten 9* (Vissa sysselsättningsfrämjande åtgärder för handikappade) av herrar *Edström, Thorsten Larsson, Karl-Erik Eriksson, Johan Olsson, Eliasson* i Sundborn, *Nihlfors, Nelander, Nilsson* i Tvärålund och *Westberg*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 279 och II: 367 i vad de avser utvidgad försöksverksamhet med näringshjälp, och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 5, som börjar med »Fråga om» och slutar med »riksdagens åtgärd», bort ha följande lydelse:

»Arbetsmarknadsstyrelsen har föreslagit en utsträckning av försöksverksamheten med näringshjälp till två eller flera handikappade, som gemensamt startar ett företag, till att omfatta även ensamstående kvinnor som på grund av ålder eller lokal bundenhet är svårplacerade på arbetsmarknaden. Förslaget tas upp i motionerna I: 279 och II: 367, där riksdagen föreslås begära förslag i ämnet från Kungl. Maj:t. Utskottet, som anser det angeläget att snarast öka arbetsmarknadsåtgärderna till förmån för denna kvinnliga arbetskraft, tillstyrker motionerna.»

dels ock utskottets hemställan under III. bort ha följande lydelse:

»III. att riksdagen må med bifall till motionerna I: 279 och II: 367, såvitt nu är i fråga, i skrivelse till Kungl. Maj:t begära förslag om en utvidgning av försöksverksamheten med näringshjälp till två eller flera handikappade som gemensamt startar ett företag till att omfatta även ensamstående kvinnor som på grund av ålder eller lokal bundenhet är svårplacerade på arbetsmarknaden;»

3) vid *punkten 17* (Anpassningsåtgärder för invandrare)

a) av herr *Nilsson* i Tvärålund

b) av fröken *Ljungberg*.